

Tweede Groot Breskens Dictee: Van de hak op de tak

(De *cursieve* woorden zijn voor de liefhebbers, de onderstreepte voor de specialisten.)

1. Yelt u uw *yells* maar: het 'yo' van de rapper-hiphopper, het Amerikaans-Engelse 'wow' of het *oer-Hollandse* 'wauw', het 'wham' uit de Engelse comics, het 'tsjakka' van sommige *mediagoeroes* en *stand-upcomedians* – zij vertolken stand-upcomedy's –, het 'hé, poppelepee' of het 'plopperdeplopperdeplop' uit de *kaboutertaal* en het 'amai' uit de Belgisch-Nederlandse spreektaal.

2. Hier zijn een paar oefenzinnen. Voor de computeraars onder u – de *whizzkids* en *wiseguys* –: *gamen* met een Wii is *wiën* en als je dat te veel doet, krijg je wiiitis! Hebt u zelf al eens gegamed? Moeilijk? Kom nou, u bent *dicteenerd*, maar toch geen *digibeet*? U hebt geen eigen williewortelbedrijf, genoemd naar *Willie Wortel* uit de Donald Duck, het blad met de weldadigheden zonder *gewelddadigheden*?

3. Voor alle duidelijkheid: *in* de eerste alinea ging het niet over de Wouwse Plantage tussen Bergen op Zoom en Roosendaal. Jawel, die plaatsen liggen in de provincie Noord-Brabant, maar de bloemrijke plaats Rozendaal van de u-weet-wel, nou ja, ik zeg het toch maar: de *bedriegertjes*, ligt in Gelderland. Hoezo, bevoordelen van kaaskoppen? Die weten toch ook niet hoe je *Knokke-Heist*, *Houffalize*, *Sint-Job-in-'t-Goor* en *Irchonwelz* schrijft. Een Vlaming staat sneller voor Paal dan een Fries. Zijn er nog flandriens, fanatieke *pedaleurs*, op een *vélocipède* uit Wallonië gekomen? Trouwens, een deel van België is ook nog *Duitstalig*. Aan de *oosterburen* danken we woorden en uitdrukkingen als Doktor Eisenbart, de kneippkuur, het Volapük, het *KZ-syndroom* en het Schwyzerdütsch, naast zum Kotzen, zum Tode betrübt, een himmelhoch jauchzende *euforie* en *ten slotte* de zogenaamde 'himmlische Länge' van de negende symfonie van Schubert, zo genoemd door Schumann.

4. *U* aller doel, of u nu een bereide *roel* bent, een *douairière* of een Japanse *japanoloog*, was het om als chique dicteechic, tevens gideonsbende, voor een door de Nederlandse ladyspeaker Hanneke Leentfaar-van der Brug D.V., Deo volente, als God het wil, in dit godshuis voorgelezen snertdicteetje naar Breskens, een godvergeten, *door God vergeten*, oord – ja, op zijn Engels: the middle of nowhere, *Nergenshuizen*, dat denkt u wellicht – te komen om dit armageddon te ondergaan? Was u door *jehova's*, *Jehova's getuigen*, op dat spoor gezet via het *Bijbelse* woord? Wat, uw bijbeltje vergeten? U bent toch niet *arbeidsschuw*, want het *wordt* je niet gemakkelijk gemaakt: dat *word* je nog wel gewaar. En het is hier modjevol en je zit hutjemutje op elkaar, *postzegeltechnisch*: tête-bêche. Hebt u uw fetisje, bloccoteje met bladzijdenummering en USB-stick bij de hand? De *apocalyps* komt tenslotte pas aan het eind.

5. De *voorleesster* heeft vandaag geen booteles aan. Ze heeft in Leiden (Lugdunum Batavorum) *theologie* gestudeerd, maar lijdt niet aan rabies theologorum. Ze behoorde een blauwe maandag tot de èles en was dus lid van de vroegere VVSL. In die *universiteitsstad* met eigen *ub* heb je straten als het aloude Galgewater en het antieke Hazepad. Studjes konden op de uni (unief) vlotjes hun kandjes halen. In het *studentencorps* kom je alleen binnen met *eclatante* curriculum-vitaagegevens. Leentfaars zoon en dochter hebben op het Marnix Gymnasium in Rotjeknor op school gezeten.

6. Eegaatje Rein is van huis uit mathematicus. Hij weet (bijna) alles af van variëteiten, *axioma's*, trisecanten, sinusoides, helixen, rico's, quaternionen, de niet-euclidische meetkunde, n'demachtswortels, lemniscaten, katheten, kardinaalgetallen, googols, fluxierekening, flexiecircels, di- en triëders en correlatiecoëfficiënten, kortom: hij is een *knappekoppenfiguur*. Voor zijn *pensionering* is hij ook nog wethouder (schepen) in het college van B en W van Sluis geweest. Hij tekende onder andere voor de nieuwbouw van het Zwin College en de Rabozaal in het Ledeltheater te Oostburg, naast het nieuwe houten jassenpark in Breskens. Momenteel *vindt* je familie hem bij het boeiende bejaardenwerk in Breskens en verkoopt hij lootjes voor de wereldberoemde, kapitale Visserijfeesten in Breskens. De laatste loodjes wegen daarbij het zwaarst.

7. Door een historische naamgevingsvergissing bevind je je thans in de gemeente Sluis en niet in de gemeente Breskens, een wereldstad, weliswaar niet met skyscrapers en een eiffeltoren – we waren pas nog op vakantie in de Eifel –, maar je komt er wel BN'ers en BV's tegen. Napoleon was hier en naar verluidt is ook de tsarevitsj

– verkleinwoord tsarevitsje –, ook wel cesarewitsj genoemd, er geweest. We produceren napoleonsnoepjes en hebben de kennis om de soliedste shampooeflesjes als product te maken. Er wordt wat afgerock-'n-rolld tijdens de avonturen van de blasé betwetertjes in de avonduren. Tijdens het ritme van de rhythm-and-blues heerst vaak een niet mis te verstane babylonische spraakverwarring, terwijl de ouders thuis lcd-tv kijken.

8. Als je Breskens in rijdt (inrijdt), zie je de facelift sinds de jaren zeventig, naast de resten van de Atlantikwall. De gribus is weg en alles ziet er pico bello uit. De shovel met zijn sjofele bestuurder heeft goed werk geleverd. Oh la la (olala), dat wist u niet: er zijn wel grand cafés, maar op het Spuiplein ontbreekt nog een grand-cafégelegenheid. Op 23 januari anno Domini 2010 wordt het plein officieel met veel hocus-pocusgedoe geopend. Het krijgt van alles, behalve een onvoldoende beoordeling. Men denkt aan sirenegeloei met veel decibellen, feitelijk een teveel aan dB's. Een der uitbaters is bevreesd voor vliegende schotels, je moet er ook niet aan denken: ufo's op het Spuiplein... Wanneer zal VV Breskens tegen FC Maldegem spelen in UEFA's supercompetitie? Wanneer zult u op het plaatselijke formule 1-circuit onze pits- en hoezenpoezen aantreffen? Wat zal een kerkelijkegezindteonderzoek opleveren? Dat schijnt zelfs per gezin te verschillen. Het drukbezochte Breskens wordt druk bezocht. Sommige straatartiesten hebben weleens last van bühnekoorts. Onze hotels bieden half- en volpension aan. De ondernemers zijn kien, hebben koppiekoppie en zouden liefst een coup plegen. Zij zullen de bloemetjes buitenzetten en in arren moede iemand eruit gooien als die zich niet gedraagt. Ze staan niet voor Jan Joker.

9. U zult gezien hebben dat alhier de eschscholtzia en de kolibrie met uitroeijing bedreigd worden. De engelse groetenis en de veldtjakker staan gewestelijk bekend als respectievelijk het Ave Maria en de kramsvogel. Met dat feit willen sommige kwaadsprekers ons discrediteren, in diskrediet brengen. Maar onze gua's, onze gelduitgifteautomaten, werken op volle toeren. Ze zijn plaatselijk een nummereenhit (nummer 1-hit) voor mensen die gaan barbecueën. En die gaan echt niet failliet of bankroet, ze ondergaan geen deconfiture. En denk nog even terug aan de uni (unief): ook daar is verre van sprake van een faillite of banqueroute de la science. Onze dorpsgek, een echte hetero, en zijn fiancee zaten op een skai bekleding vis-à-vis, recht tegenover elkaar. Zijn ex-eega was allang ervandoor met een ander. Na wat ups-and-downs (ups en downs) en de nodige thalassotherapie gaat het haar inmiddels goed. Haar dochter zit opgescheept met een taakstraf op locatie van het Halt-bureau, de lokale afdeling van Het Alternatief. Zij verkaste vorige week en vergastte haar genodigden op crème fraîche, geserveerd in crêpepapieren bakjes, zodat de mee-eters niet hoefden te creperen van de honger.

10. Zo, dat was dan ons essaytje, ons dictee-exposeetje. U was de crème de la crème van de dicteewereld, een supervetcool gezelschap. Dat dit geschreven brouwsel u nog maar lang moge heugen. Hadt ge de tekst nu maar van tevoren gekend, ja dan... Als u terugrijdt naar huis en de hel- en felgele zon staat aan de strakblauwe hemel en u ziet in uw reflexcamera de reflectie ervan in het diepgroene water, laat uw gedachtestroom dan nog maar eens de vrije loop. Als u dan allemaal weer meedoet, zitten we hier volgend jaar weer. Mochten er trouwens ex aequo's zijn, dan volgt een shoot-out met een vijf- tot tiental woorden of uitdrukkingen. Bij de liefhebbers moet u dan denken aan woorden als kick-and-rush, hotsknotsbegoniavoetbal en Boerenkoolstronkeradeel en bij de specialisten aan de cornucopia, de objets trouvés, het zpz'er-in-rusteverhaal en de dolly's op het stationsperronetje.